

TREŠO PERSONU INSPEKCIJAS UN SERTIFIKĀCIJAS PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA

KAS MĒS ESAM UN KO MĒS DARĀM

CEOC International ir Eiropas apvienība, kurā ietilpst 30 biedri no 21 valsts. Mūsu biedri ir aktīvi arī 60 citās valstīs visā pasaulē, un nodarbina vairāk nekā 111 000 cilvēku.

CEOC International biedri (no privātā, sabiedriskā un valsts sektora) **sniedz neatkarīgu trešo personu atbilstības novērtēšanas pakalpojumus, piemēram, testēšanu, inspicēšanu un sertificēšanu.**

Atbilstības novērtēšanu veic reglamentējošu iemeslu dēļ, vai īstenojot labu praksi, lai aizsargātu cilvēkus un vidi. Lielākā daļa no mūsu biedriem ir paziņoti vai atzīti saskaņā ar ES vai valsts tiesību aktiem. CEOC biedri piedāvā pakalpojumus dažādās ikdienas dzīves sfērās, piemēram, veselība un drošība darba vietā, enerģētika un vide, medicīnas un patēriņa preces, rūpnieciskās iekārtas, mobilitāte, korporatīvā sociālā atbildība u.c. Mūsu biedri testē, inspicē un sertificē mehānismus, celtņus, spiediena iekārtas, tvaika katlus, medicīnas ierīces, trošu ceļus, atrakciju braucieni iekārtas, rotaļlietas, patēriņa preces, sadzīves tehniku, elektriskās un apkures iekārtas, ķīmiskās iekārtas, elektrostacijas, cauruļvadus un ēkas.

Pateicoties plašajam piedāvāto pakalpojumu klāstam, CEOC biedri atbalsta tehnoloģisko progresu un inovācijas, kas nodrošina pamatu ilgtspējīgai ekonomikas izaugsmei un labklājībai kopumā. Priekšnoteikums tam ir, ka ražotāji, izplatītāji, lietotāji un patērētāji var paļauties uz rūpniecības un patēriņa preču drošību un kvalitāti visaugstākajā aizsardzības līmenī. Tas nozīmē, ka visi uzņēmēji, valsts iestādes, sabiedrība un tirgus var būt pārliecināti, ka produkti un sniegtie pakalpojumi, kurus tirgo visā pasaulē, atbilst likumdevēja prasībām vai ekonomisko partneru brīvprātīgi noteiktajām normām.

ISO/CASCO atbilstības novērtējuma definīcija

Ar terminu „atbilstības novērtējums” apzīmē procesu, kas tiek izmantoti, lai pierādītu, ka produkts, process, pakalpojums, persona vai vadības sistēma (piemēram, ISO 9001) atbilst noteiktām prasībām. Šīs prasības ir ietvertas ISO / IEC starptautiskajos standartos. ISO / IEC standartu piemērošana atbilstības novērtējuma procesā ļauj veikt saskaņošanu visā pasaulē, un tas, savukārt, ne tikai atvieglo starptautisko tirdzniecību starp valstīm, bet arī veicina tirdzniecību valsts ietvaros, sniedzot produkta vai pakalpojuma pircējam pārliecību, ka tas atbilst prasībām.

Uzticēšanos produktiem un procesiem visefektīvāk nodrošina neatkarīgu trešo personu atbilstības novērtējums. Būtiski šādas uzticēšanās stūrakmeņi ir **kompetence, neitralitāte un objektivitāte.**

Neatkarīga trešo personu atbilstības novērtēšanas institūcija nav iesaistīta novērtējamā objekta izstrādē, ražošanā, piegādē, remontā vai apkopē. Līdz ar to nepastāv interešu konflikts, veicot testēšanas, inspicēšanas vai sertificēšanas darbības. Tas ir pretstatā tīrai ražotāja vai piegādātāja paša deklarācijai.

Mūsu biedru **kompetence un objektivitāte** tiek nodrošināta ar atzīšanas vai **akreditācijas** palīdzību. „Akreditācija ir objektīvs līdzeklis, ar kura palīdzību izvērtē un izdod autoritatīvu paziņojumu par atbilstības novērtēšanas iestāžu, kuras darbojas gan brīvprātīgajā, gan reglamentētajā sfērā, tehnisko kompetenci, objektivitāti un profesionālo godīgumu.”¹ Tādējādi akreditācija rada uzticamību un uzticēšanos, vienlaikus nodrošinot vienāda līmeņa kompetenci visām akreditētajām atbilstības novērtēšanas institūcijām (ANI) visā Eiropā.

TREŠĀS PERSONAS IR DAŽĀDU IEINTERESĒTO PUŠU PARTNERI

Trešo personu inspicēšanas un sertifikācijas iestādes sniedz pievienoto vērtību šādām grupām: **likumdevēji / valsts iestādes, uzņēmēji un patērētāji.**

Trešo personu līdzdalības pievienotā vērtība likumdevējiem/valsts iestādēm

Trešajām personām ir iespēja **atbalstīt likumdevējus to pienākumu izpildē, aizsargājot iedzīvotājus.** Eiropas Savienības mērķis un pienākums ir nodrošināt augstu aizsardzības līmeni: „Komisija savos priekšlikumos [...] par veselības aizsardzību, drošību, vides aizsardzību un patērētāju tiesību aizsardzību par galveno uzskata augstu aizsardzības līmeni.”²

Veicot testēšanu, inspicēšanu un sertificēšanu, trešās puses sniedz pārlicību par to, ka produkti, pakalpojumi, tehniskās instalācijas u.c. atbilst juridiskajām prasībām un līdz minimumam samazina draudus un kaitējumu sabiedrībai un videi.

CEOC biedri izvērtē milzīgu daudzumu produktu pirms to nonākšanas tirgū. Tas nozīmē, ka sertificētiem produktiem ir jāatbilst juridiskajām prasībām pirms tie kļūst pieejami iegādei un lietošanai. Piemērojot šo piesardzības pieeju, trešo personu atbilstības novērtējums nodrošina likumdevējiem efektīvu instrumentu, īstenojot drošības, veselības aizsardzības un vides tiesību aktu ievērošanu un uzlabotu sabiedrības aizsardzību. Atbilstības novērtēšana atbalsta valsts iestādes šo pienākumu pildīšanā, jo tām pašām var nebūt pietiekoši daudz resursu vai nepieciešamo kompetenču. Turklāt tas noved pie *cēloņa izmaksu principa*³ un vienkāršotām struktūrām, jo tirgus dalībnieki ir tieši iesaistīti, deleģējot trešo personu novērtēšanas pakalpojumus un pārņemot atbildību sabiedriskās kartības mērķu pildīšanā, tajā pašā laikā nodrošinot mazāku valdības iejaukšanās (sedzot ar nodokļiem) nepieciešamību.

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/regulatory-policies-common-rules-for-products/new-legislative-framework/accreditation/index_en.htm

² TFEU 14. III pants; skat. arī TFEU 12., 114., 168. un 169. pantu un ECHR.

³ Šajā kontekstā tas nozīmē, ka iesaistot trešās personas, organizācijas vai personas novērš riskus pirms ražojumu laišanas tirgū.

CELTŅI

Ik gadu tiek pārbaudīti 295 000 celtni
Ziņots par 14 000 defektiem

AUTOKRĀVĒJI

370 000 pārbaudes gadā
Ziņots par 16 000 defektiem

SPIEDIENA SISTĒMAS

480 000 sistēmu pārbaudes gadā
Ziņots par 1623 drošības defektiem

**PĀRVIETOJAMĀS PACEĻAMĀS DARBA
PLATFORMAS**

62 000 pārbaudes gadā
Ziņots par 1400 drošības defektiem

HIDRAULISKĀS PRESES

25 000 pārbaudes
Ziņots par 1500 drošības defektiem

ESKALATORI UN SLĪDOŠĀS IETVES

25 000 pārbaudes
Ziņots par 1500 drošības defektiem

Trešo personu līdzdalības pievienotā vērtība ražotājiem un pakalpojumu sniedzējiem

Izmaksu samazināšana: Trešo personu iesaistīšanās samazina ražotāju un pakalpojumu sniedzēju izmaksas un būtiski paaugstina to piedāvāto produktu un pakalpojumu konkurētspēju. **Jo agrāk ražošanas ķēdē tiek veikta atbilstības novērtēšana, jo rentablāka tā ir.** No vienas puses, nopietnus izstrādes „defektus” ir iespējams identificēt un atrisināt jau ļoti agrīnā stadijā. No otras puses, problēmas ražošanas posmā tiek atklātas uz vietas, nevis pēc tam, kad produkti jau ir transportēti un palaisti tirgū. Līdz ar to, ražošanas kavējums, dārgi produkcijas atsaukšanas gadījumi un atbildības risks ievērojami samazinās.

Reputācija: Neatkarīgi novērtētus produktus pārbauda pēc to drošības un piemērotības lietošanai. Tā rezultātā **tiek stiprināta uzticība produktam** un uzlabota ražotāja un zīmola reputācija. Citiem vārdiem sakot, no augstām

izmaksām un reputācijas zuduma, ko izraisa produktu kļūmes un atsaukumi, var izvairīties, ja produkti pirms nonākšanas tirgū ir tikuši neatkarīgi izvērtēti.

Labums, ko iegūst MVU: Trešo personu iesaistīšana ir rentabls veids, kā **izpildīt attiecīgas prasības**, jo īpaši attiecībā uz MVU, bet arī citiem uzņēmumiem, lai nebūtu jāiegulda laiks, nauda un resursi pašiem savas zināšanu bāzes un adekvātas testēšanas infrastruktūras izveidē un uzturēšanā attiecībā uz piemērojamām tiesību normām un standartiem. Tas īpaši attiecas uz to, ja uzņēmumi vēlas paplašināt savu uzņēmējdarbību jaunos tirgos un tiem ir nepieciešams iegūt informāciju par jaunā tirgus prasībām attiecībā uz produktu vai pakalpojumu. Trešo personu klātbūtne vairākās vietās vienlaikus palīdz risināt šīs globālās problēmas.

Atbilstības novērtēšanas ārpakalpojumi nav vienīgais labums, ko var sniegt trešās personas, jo īpaši attiecībā uz MVU. Atbilstības novērtēšana var palīdzēt MVU **arī konkurēt pasaules tirgū**. Trešo personu atbilstības novērtēšana padara produktus salīdzināmus un veicina konkurenci pasaules tirgū, jo tādējādi tiek pierādīts, ka produkti atbilst nepieciešamajiem kritērijiem un tos var pārdot visā pasaulē.

Mārketinga rīks: Visbeidzot, trešo personu atbilstības novērtējumu var izmantot kā mārketinga rīku, jo daudziem trešo personu uzņēmumiem **ir spēcīgas un starptautiski atzītas preču zīmes, kas norāda uz produkta vai pakalpojuma drošību un kvalitāti**. Tas var atvieglot patērētāju izvēli. Izvēloties brīvprātīgo produktu sertifikāciju, ražotājiem ir viegli pierādīt atbilstību visām prasībām, kā arī tā ļauj tiem samazināt biznesa riskus (atsaukumi, atbildība, problēmas utt.)

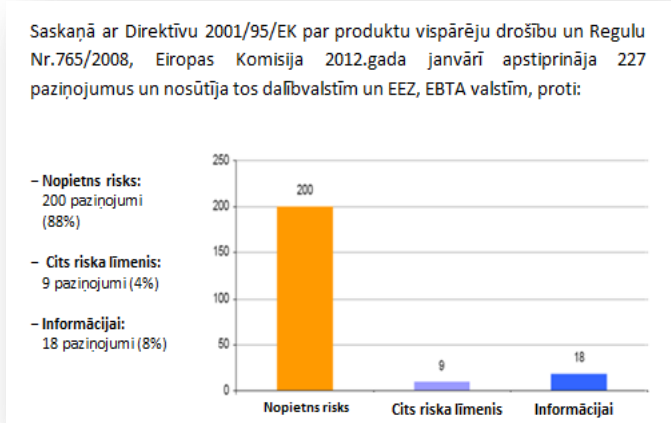
Trešo personu līdzdalības pievienotā vērtība patērētājiem

Preču drošība: Patērētāji sagaida, lai katrs tirgū pieejamais produkts būtu drošs. Tas nozīmē, ka ir jānovērš nedrošu ražojumu ienākšana tirgū.

Patērētāji var baudīt augstāku drošības līmeni, ja viņi zina, ka to lietotie produkti ir testēti, inspicēti un sertificēti.

Brīvprātīgā produktu sertifikācija:

Brīvprātīgās produktu sertifikācijas jomā produktiem, kas ienāk tirgū, vairumā gadījumu ir trešo personu sertifikācijas iestādes marķējums. Patērētāji zina, ka viņi var uzticēties trešo personu produktu novērtējumam, un tādējādi marķējums var palīdzēt patērētājiem identificēt drošus produktus.

Caurskatāmība: Uzticība balstās uz veidu, kādā tiek novērtēta produkta vai pakalpojuma atbilstība. Pastāv skaidras prasības, kurām produktam vai pakalpojumam ir jāatbilst, lai to varētu klasificēt kā drošu. Patērētāji var iepazīties ar šiem kritērijiem.

Secinājumi

Trešās personas sniedz pievienoto vērtību sabiedrībai kopumā. Tās ne tikai sniedz drošību, bet arī novērtē atbilstību citiem aspektiem, piemēram, videi, korporatīvajai sociālajai atbildībai u.c.

Priekšrocības, ko sniedz trešās personas, pārklājas un ir starpdisciplināras:

- ✓ ražotāji, kas izmanto drošas ierīces, lai ražotu drošus produktus, var ietaupīt naudu un daudzos gadījumos ir konkurētspējīgāki, jo tiem ir mazāk biznesa risku (atsaukumu, atbildības jautājumu u.c.) iestāšanās gadījumā;
- ✓ valsts nodrošina savu pilsoņu drošību, pieprasot, lai neatkarīga trešā persona obligāti veiktu produktu ar augstu riska potenciālu testēšanu, inspicēšanu un sertificēšanu;
- ✓ patērētāju uzticība produktiem/pakalpojumiem pieaug, ja pastāv neatkarīgi pierādījumi tam, ka ir izpildītas visas attiecīgās prasības;
- ✓ trešo personu sertifikācija un trešo personu marķējums palīdz samazināt informācijas trūkumu par produkta/pakalpojuma tirgus drošības prasībām;
- ✓ trešo personu sertifikācija var būt efektīvs veids, kā atbalstīt vienkāršotas valsts sistēmas sasniegšanu.

Trešo personu neatkarība: Ir svarīgi atzīmēt, ka tikai trešās personas var nodrošināt šīs pievienotās vērtības, jo tās ir ne vien kompetentas, bet arī neatkarīgas. Neatkarība nozīmē, ka nepastāv interešu konflikts, kā tas ir attiecībā uz pirmo personu (ražotāju/piegādātāju) un otro personu (lietotāju). Trešo personu neatkarība un kompetence ir balstīta uz ISO 17000 un EN 45000 standartu sērijām, kas nosaka prasības, kuras ir jāievēro trešajām personām. Šīs prasības ir atzītas visā pasaulē, un tās atvieglo produktu un pakalpojumu atzīšanu daudzās valstīs.

KOMPETENCE + NEATKARĪBA

=

UZTICĪBA + CAURSKATĀMĪBA